

Bija Bwèlî ghepho dîplèsökhè dèciraphame tòcò

Gè mèi dèciraphame akhîagla

mî Dèhtadèdò asöakhè htôdo

klîsathînî gudū asöakhè nu

2023 de, Zanawari hlè, (18) thè

**Bija Bwèlî ghepho
d̄iplèsǒkhě
dèciraphame tòcò**

Gè mèi dèciraphame akhîagla

mî Dèhtaďěďò asǒakhě htǒdo

kl̄isathîî gudū asǒakhě nu

2023 ée, Zanawari hlě, (18)thě

Dèsöni	1
Aglado (1) gla Dèbòhta Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja (Karenni State Consultatîe Concil – KSCC)	3
Aglado (2) gla Htîghe Alôakhè ahnejôklè (Road Map)	11
Aglado (3) gla Ghepho anibîcè agrôabŭ.	13
Aglad (4) gla Dîplèsökhě abu dèamòmè abèkja bwè adèmònibè akhwèaja akadŏ kî dèamòmè tòcò.	15
Aglado (5) gla Dîplèsökhě Bija Bwèlî Ghepho adèkèŭi.	21
Aglado (6) gla Dèbòhta kî dèbăkhè abèkja dèwobîkărā kî dèwoikhai adèmè.	29
Aglado (7) gla Dèmèhta Dîplèsökhě Bija Bwèlî Ghepho adèhtôranā.	31
Aglado (8) gla Dîplèsökhě Bwèlî Ghepho dècirahmŭra.	37
Aglado (9) gla Dèbēla aglo bu ară. (General Provision)	43

Dësöni

Ajo asöakhë mî Bija Bwèlî Ghepho abu dèhtadédò asöakhë, dīplèsökhë anikhî, dīphlèsökhë adèciraphame (Interim arrangement) dèdè gî phĩhtarāhta anikhî aloba gè mēhta plā bē. 2021 ée Febuari hlē, (1) thē nu klīpho asathîni dopho āwūi akhīagla akhē nu Ghadaghe thēdēghe abu htīghepho lōcācē htathakāhta hwā alekā nu Klīpho asathîni dopho mēnomēbē sathîngē htīghepho tòcò akhoacē htīghepho tòcò pōwē hwā dērīdēcū kī dèhtadédò dèdodēphja phĩhtagē. Bē Bija Bwèlî Ghepho abu nu dèhtakārā hwā alekā mīmī pōwē dērīdēcū kī dèhtadédò dèdodēphja phĩhtagē klīsathînīpho bē 2021 ée, Me hlē (21)thē nu dō Dimōso uplo, Dōngakhā klawā htōdo khōnojo nu. Ga tāni adē gē bēplo hwā bija kī go gohta mēhtagē Bija Bwèlî Ghepho Aikōikja bē 2021 ée, Epril hlē (9) thē nu kīdō ghepho tòcò anikhî dèwobikārā, bēkhòwēmēzo dēbwē kī dēbwē anikhî kī htokhohtoā mēzogē dē alewe aloba tòcò nu.

Ajo asöakhë nu bē ghepho abu nu dèkēui kī dēcira dēhmū tòcò kēlōlōgē akhoacē dō, htīghepho anikhî dēloba kī gēmēzo bíbidīdī kēhta anikhî aloba gudū kēbē lōmēkōbē amò mēhta dèhtōranā, dèkēui, dēcira dēhmū, adakā nò dèwoikhai kī dèwobikārā, htīghepho adèthathômō dèwobikārā akādō tòcò htē dèthīdēza, dèòscòhma, dèkōthòàòsōha tòcò anikhî alobaba.

Ajo asöakhë nu htīghepho adēlagla abu htē Fèdèrèl Demokreci adēhwelahôdā adēbēpha 2 gla abu nu adēlī mī dīplèsökhë ghepho adēmēhta dèhtōranā, dèkēui, dēcira dēhmū tòcò kēbē mēhta bē gagā lò akhoacē Bija Bwèlî Ghepho dīplèsökhë adèciraphame.

Dèbòhta Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja

(Karenni State Consultatïe Concil – KSCC)

Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja.

1. Dīplēsōkhě htōdo dèbòhtani Fèdèrèl Demokreci Gheòbèplo akhî nu àò Ghepho abu Bija Bwèlîpho kî htīghepho lōcācè òplosōjî hwā lōwa dèbēpha ciraphamei thēne htīghe hakhohalē dīdē anikhî akhwèaja kî tcaikhwèi, woikhai akhwèaja dō kēē dēbīdējū, anūadō anikhî dēmèhta dèhtōranā, dèkēūi, dēcira dèhmū tòcò nu kè thēne dōsabōibè adē gè mè pèhtazòhta bē akhwèaja mīwî, Bija Bwèlî htīghepho lōcācè adèdohtamūhta anikhî mēplo lōwa dō dèthadēja kî dèòplosōjî abu anikhî mīwî gè mèhtakō Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja acabō àòakālè aboahòdo (5) pho nu.
 - (a) Htīlleghepho Ahtađđò dèòbèplo htè àò Bija Bwèlî Ghepho abu tòcò.
 - (b) Htīghe alōakhè Pati Bwèblô aboahò.
 - (c) Bija Bwèlî Ghepho amèhta dèhtōranā kòmitipho aboahò,
 - (d) Bwèdohtathě aboahò, bija tèpwèpho aboahò tòcò, abékja bija ahtathakā aboahò tòcò,
 - (e) Amihmuthēmě bwèblô aboahò.

Htīghe alōakhè adējala, htīghe alōakhè dèthrō.

2. Htīghe alōakhè adējala, htīghe alōakhè adèthō mî acabō àò akālè jo -
 - (a) Dèphrakě 2008 Dèlaglaplo dèhtōranā kadō.
 - (b) Klīsathînî kî dēsathînî ară gū gudu anikhî.
 - (c) Dèbòhta Ghepho dèlaglaplo dèhtōranā kadō gî phĩhta anikhî.
 - (d) Dèbòhta Fèdèrèl Demokreci Gheòbèplo.

Dègomomĩba

3. Ghepho Aikõikja adègomomĩbā mĩ acabõ àò akālẽ jo -

- (a) Dèbòhta Bija Bwèlĩ Ghopho abu dèmèihũplo akhoane kò bòhta Ghepho Acõja.
- (b) Ghepho Dèbòkhlo dèdẽ gĩ phĩhta anikhĩ dèmèhta dèhtōranā, dèkèũi, dècira dèhmũ ajo tòcò dèdẽ kĩ dèdẽ gèmèthagrā kĩ mèplo hlè lōwa kò òhtabò nu dõsalagla kĩ mèhtabò dèhnèjõ adẽ nu.
- (c) Ghepho abu dèkhodèaplo dopho kĩ dopho gè mèplokò hlè lōwa dõ ghepho htĩghe alõakhè adèmèdo tòcò dõ dèdĩdèhma abu anikhĩ kĩ dõsalagla hlè lōwa anikhĩ.
- (d) Dèbòhta Fèdèrèl Demokreci Gheòbèplo alõakhè kĩ htokhohtoã mèhta lagla Ghepho Dèlaglaplo dèhtōranā kadõ anikhĩ.
- (e) Klĩsathĩnĩ kĩ dèsatĩnĩ akokhwi ku kũdu anikhĩ gè mèplokò htĩghepho lõcãcè kĩ gè wèhto thakã phlòhtaplo lōwa anikhĩ.

Ghepho Aikõikja adèdrala akadõ tòcò.

4. Bija Bwèlĩ Ghepho Aikõikja adèdrala kadõ mĩ acabõ àò akālẽ jo.

- (a) Dèbòhta Fèdèrèl Demokreci Gheòbèplo.
- (b) Gi nibè dèmèhta thène akhwèaja (Dèkèũi, dèmèhta dèhtōranā, dècira dèhmũ).
- (c) Gheòbèplo aphlũathere kò òbè dõ Ghepho dèmèpho/ Fèdèrèl junĩtpho acukhò bu anikhĩ.
- (d) Ghepho dèlaglaplo dèhtōranā kadõ kò òhta anikhĩ.
- (e) Dõ Ghepho dĩplèsõkhẽ dèmèhta dèhtōranā, dèkèũi, dècira dèhmũ abu nu ascipho gudũ amihmuthèmẽ ka pakòbò abwè (30) agèjè kho anikhĩ.
- (f) Ghepho dĩplèsõkhẽ dèmèhta dèhtōranā, dèkèũi, dècira dèhmũ abu nu gè dèmèhta bwèkhwĩ, dèbudènè, mophẽ atha dala hlè lōwa nò, abèhtĩbèdõ hjõ ajo tòcò akho debèpha nò kĩ gi nibè jãthò hlè lōwa akhwèaja anikhĩ lò.
- (g) Bẽ kò bòhta thebẽ Fèdèrèl Gheòbèplo dèhtadèdò dĩplèsõkhẽ abu nu Bija Bwèlĩ Ghopho Aikõikja (Karenni State Consultative Council- KSCC) mĩ Bija Bwèlĩ Ghepho htĩghe alõakhè anikhĩ abu nu mi ahtajĩ gudũ lò.

Ghepho Aiköikja adèlīdobwīthě.

5. Ghepho Aiköikja adèlīdobwīthě mī acabō aò akālě tòcò jo nu.

- (a) Aòi dèbuhmeglo đở Bija Bwèlī Ghepho kī htīghepho tòcò akho.
- (b) Dèlèthihě kī đởbèjabè Htīghe alōakhè adèsòhto, bwèkhwīpho adèòhta, dèbudènè, mophě atha adala hlè lōwa nò, dèò đởđwă kī dèòbā hlèlōwa đở dèò amōmo abu nu.
- (c) Đởbèjabè kī Lōkômèkô Bwèbija adèò akhwèaja.
- (d) Đởbèjabè kī lōkômèkô bwè dèzèpho lò adèmèiai.
- (e) Lèdolèmu dèòjìòđwă, dèdīdèhma kī kè thěne gè dèòđở kèě akhwèaja.

Dèhnělăi Ghepho Aiköikja pho tòcò acoaca.

6. Ghepho Adeiköikja pho acoaca gī mībè acabō aò akālě jo tòcò nu -

- (a) Dèphĩhta ajo asòakhě đở htīghe abu kī abèkja dèawīakě phĩhta tele tòcò akho đở dèthaè bắkhklè kī athoscôthascô kò òbè ghepho alōakhè akho dèbwè.
- (b) Bija tòcò htè agelenī đở Ghepho Aiköikja abu dèbwè bwè nu zī gī mībè abèkja aboahò dophopho abwèblô.
- (c) (1) Zī gī mībè athihě ladīlase thoòthèè bè amo dèòbèplo bètèbènò kò ò blòbè dèòbèplo adèdrala kīđở zī gī mībè bwèbèpha kèhtaza akhoane dèbwè, kòmitipho bètèbènò adèmè jăthôthô kòmitipho dèbwè.
(2) Zè gè mèkèhtabè abèkja aboahò tòcò abwèblô htè Bwèbòkhlo tòcò, adohtathě kī bwè aòtīkīpho tòcò, bija tèpwèpho aboahò tòcò, ahtathakă dèthīnī aboahò (CDM) tòcò, htīghepho ahtathakă aboahò tòcò kī amihmuthèmě tòcò ablô nu.
- (d) Apakô Ghepho Aiköikja abu bwèblô tòcò nu gī mībè aboahò abwèblô htè ahtađèđở ađoaphja klīthīnī kī dèthīnī tòcò gở akròabe aboahò bu tòcò nu.
- (e) Aboahò bwèblô dèbwè nu zī đīmībè amèplokô klīthīnī kī dèthīnī tòcò akă nò mīwī, Htīghe alōakhè bu nò mīwī, dèlèđĩhtĩ abu nò mīwī tòcò nu.
- (f) Apakô aboahò tòcò nu gi thihě phīni bè dèòbèplo akròabe kī amè thèbwethèlĩ dè ađěađở dala hlè lōwa nò akhoacě apakôbè akodô dala hlè za lōwa nò nu.

Dèbòhta Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja .

7. Kò bòhta Bija Bwèlî Ghepho Aikoikja kî bija (17) bwè acabõ ã akälëjo adë nu.

- (a) Ahtadëdò aboahò abwèblô gî mî bè hlë dëäwû (4) bwè
Klîsathînî dî phîhta hnîno akhë nu aòhnè lilî
aboahò tòcò.
- (b) Htîghe alôakhè pati abwèblô (2) bwè
- (c) Ghepho Amèhta dèhtôranā abwèblô (3) bwè
- (d) Adohtathë aboahò, bija tèpwèpho aboahò (6) bwè
tòcò, abèkja htîghepho ahtathakä aboahò tòcò
abwèblô.
- (e) Amihmuthëmë abwèblô (2) bwè

Dèròhta Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja .

8. (a) Dò dèròhta Ghepho Aiköikja pho nu àkô dèhmû 7 pu adë
dèòbèplo bètèbènò aboahò tòcò nu dèhnëläi acoaca adë gè
dèòbèplo bètèbènò aboahò kii labè Ghepho Aiköikja pho
abwèblô. Bwèblô htè aila ami gōnu kòddò do, aloala lò
aphîhta tèpwè Ghepho Aiköokja pho.
- (b) Kò bòhta Ghepho Aiköikja nu dõ Ghepho Aiköikja pho abu
lò kiila bè gè dèthaèni kî rôhta huzò bè Bwèkhodokhî,
Bwèkhodolë, Huglo tharä, Huglo thagrä, kî pho (3) bwè.
Löcäcè (7) bwè nu.
9. (a) Ghepho Aiköikja gi cwi bè amèdèmèpho tòcò adèphîdèmè
akròabe tòcò nu.
- (b) Amèdèpho tòcò nu -
- (1) Amèdèpho tòcò tè bè mèbè dè tòdîôhma nò,
dèhlòhlîhlòplè dè nò kî aikhoiä dèhlòhlîhlòplè dè nò.
 - (2) Dò dèmè abu nu dèhlòà dègajä kî dèõhmuapò tòò bè nò.
 - (3) Ò jūlakäklè mène.
 - (4) Dèkhëba bè dèamò lôkômèkô dèranā tòcò nò.
 - (5) Dèmèpho tòcò aklë tèbè sèsòwòhta bè dè amèkëmèò
dèjîdèdwä nò.
 - (6) Dò dèmè abu nu dèmèhtîmèbo tòò bè nò.

Ghepho Aiköikja adèmòmè tòcò.

10. Ghepho Aiköikja adèmòmè tòcò mî acabõ àò akälè jo -

- (a) Aboahò löcàcè htè àò Ghepho abu tòcò nu gè mèhta bè dīplèsökhě htīghe alōakhè dèciraphame tòcò kī gò bòhta kèhta bè Fèdèrèl Gheòbèplo anikhĩ bě gi cwi htīghe alōakhè dèmèdo tòcò, dèdrala tòcò nu akhě gè mèkèhta bíbidídī ploplobò lōwa anikhĩ.
- (b) Bòhta Ghepho Dèkèüi .
- (c) Dīplèsökhě Ghepho dèkèüi gè mèhta bè abèkja demè adoamu, htīghe alōakhè, dèküdegwa, bwèbija alōakhè, abèkja dèwoikhai kī dèwobikārā tòcò anikhĩ mèi dèdòsa lagla kī iköikja hwā ila dèhnějō adèmè tòcò nu.
- (d) Dīplèsökhě Ghepho adèloba tòcò anikhĩ kò bòhta dèthōhtò kòmiti nu dōsa iköikjabò.
- (e) Dīplèsökhě Ghepho amèhta dèhtōranā, dèkèüi, abèkja dècira dèhmũ tòcò anikhĩ h dèdrala adě htōnāi kī ibò hnějōklè.
- (f) Dèdegē kī mèploaplo Khwilleghhepho Adējīdèdwā Aiköikja (NUCC), Dīplèsökhě Khwilleghhepho Adējīdèdwā Acōja (NUG) tòcò nu.
- (g) Dèbākhèlè asōakhě kī dèbòhta Fèdèrèl asōakhě anikhĩ gi cwi kèhtabò Ghepho Dèlaglaplo dèhtōranā kádō anikhĩ jalabò dèmè abèkja amòmè tòcò nu.
- (h) Dèmègrī abèkja dèbākhèlè dèciraphame dèmè tòcò anikhĩ.
- (i) Dèmèthagrāge dèòbèplo dopho kī dopho aplè dèèsèsòwòhta anikhĩ.
- (j) Dèdòdèsa kī dèlagla dō Ghepho Aiköikja abu nu dèlèhta kèhta Ghepho dècirahimuglo kī dèciramuglo bwèciraweбра tòcò anikhĩ.
- (k) Dèdòdèsa kī dèiköikja Ghepho aiköikja abu abèkja dō dèbòhta Ghepho abu dècirahimu adōadò anikhĩ.
- (l) Ghepho adèwoikhai kī dèwobikāra anikhĩ htokhohtoā kī mèhta bè dējīdèdwā dō àò Ghepho abu htè aò dèrīdècũ tòcò azo bu nu.
- (m) Dèdegē kī dèlaglakô dō Bija Bwèlī Ghepho aboahò gō apho hwā kídō mèhmè lagla dīplèsökhě dèciraphame tòcò kī dèprala dólò dèamòmè ahlōmò tòcò anikhĩ aloba dèdrala, dègèmèbè akròabe kī dè amò mè tòcò anikhĩ.

- (n) Gè mèkèhta bíbídíđĩ Ghepho Aiköikja adèmè tòcò anikhĩ rô hlè abènibòni alleklaŵa dokhlo nu kî báhta bè Ghepho Aiköikja himu dèmě.
- (o) Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Aiköikja kî Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Acöja abu gè mèbè dèmè anikhĩ rôhtabò bwèblò kî báhlôbò cè anikhĩ.
- (p) Klisathînî ga ladē kî dēsathînî tòcò akhawi gò phlòhta kî ku kũdu anikhĩ mèhtathakǎ plo htīghepho löcǎcè tòcò akǎ.
- (r) Mèhta aloba Ghepho Aiköikja anikhĩ dèthòhtôi dèthîdèza adèòbèplo, kî dèmèpho tòcò anikhĩ bòhta hwǎ dèòbèplo kî dèila dèmè anikhĩ cwila hmèla ni cè.
- (s) Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Aiköikja (NUCC) abu mĩwĩ, đō abèkja akǎlè kòmiti tòcò (JCC) abu mĩwĩ, Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Acöja (NUG) abu mĩwĩ, dèbǎhlòhta bwèblò tòcò nu abèkja zè dèmè tòcò anikhĩ agoloba bēmě dō, Go jo kǒ cè đō Ghepho Aiköikja (KSCC) dèladèplo abu nu.
- (t) Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Aiköikja (NUCC) abu mĩwĩ, đō abèkja akǎlè kòmiti tòcò (JCC) abu mĩwĩ, bija bǎhlòhta bwèblò tòcò nu ka bǎkhlè lèhtage cè, go joge za cè tòcò nu.
- (u) Ghepho Aiköikja adèmè tòcò gĩ phĩtarǎhta anikhĩ Hwela dèdrala tòcò, dèhmèla dējō tòcò, deranǎ kî dèmè akròabe tòcò nu.

Abè rôhta hwǎ Bija Bwèlĩ Ghepho Aiköikja (KSCC) abwèblò htè amèbè dèmè đō Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Acöja (NUG) nu anikhĩ bwèlò tòcò adèmòmè.

11. Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Acöja (NUG) abu amè bè amado ablò tòcò nu -

- (a) Aloba gudũ mĩ zè mè pèhtazòhta bè Khwilleghepho Adèjìdèđwǎ Acöja (NUG) ila cè dèmè tòcò nu.
- (b) Bě abèkja dèmè domo domo amòmè bè tòcò gè mèhta akhě nu ze degē mèplo bè Bija Bwèlĩ Ghepho adekèui .
- (c) Đō Bija Bwèlĩ Ghepho adèladèplo abu nu dè aloba amò degē đòisai iköikja za tèpwè dèmè tòcò anikhĩ, barasǎ abèkja Bija Bwèlĩ Ghepho adekèui adèbèlagla tòcò nu òě tĩkĩ Ghepho adekèui adèbèlagla mĩ dèmèlagla aglo bu lò.

**Ábè thodöle acabõ Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja (KSCC) ablô htè
gè mèbè dèmè dõ Khwilleghepho Adèjìdèdṽä Aiköikja (NUCC) kî
ábèkja akälē kònmiti (JCC) tòcò abu nu anikhĩ bwèlô tòcò adèmòmè.**

12. Khwilleghepho Adèjìdèdṽä Aiköikja (NUCC) kî abèkja akälē
kònmiti (JCC) tòcò abu amèdèmèpho abwèblô tòcò nu -

- (a) Bwèblô alehta bē gagä dõ Khwilleghepho Adèjìdèdṽä
Aiköikja (NUCC) kî abèkja akälē kònmiti (JCC) nu aga
hwä dõ, ze dègē mēplo bē Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja .
- (b) Agoloba bēmē dèdègē adèmè dõ Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja
abu nu dõ, ga htakeh̄ta zabõ Ghepho Aiköikja adèòladēplo
anikhĩ kèbè dabè akhwè dõ Ghepho Aiköikja adèmèpho ò
nu.
- (c) Ge lejĩbèhta kèhta nòthõ Bija Bwèlî Ghepho Aiköikja
adèladēplo abu hnõnu dèbēlagla tòcò mî Ghepho Aiköikja
adèbēlagla mî ahmeaglo lò.

Htĩghe Alŏakhè ahnèjŏklè (Road Map)

Dèmèpěhta htĩghe alŏakhè ahnèjŏklè adèmè.

13. Gè mēhta dīplēsŏkhě Bija Bwèlī Ghepho htĩghe alŏakhè ahnèjŏklè mī acabŏ àò akālě adě nu.

- (a) Gè mēploaplo kŏ kī dējīdēdŭă abu abèkja htĩlleghepho (Stakeholders) htè aonī Ghepho abu tòcò nu.
- (b) Gè mè degē plo Khwilleghepho Adējīdēdŭă Aikŏikja (NUCC), Khwilleghepho Adējīdēdŭă Acŏja, Ahtađédò Htĩlleghepho dèòbèplo alewe tòcò, Akhoă ò dèòbèplo alewe tòcò.
- (c) Dèhwe Ghepho Aikŏikja pho dopho kī dopho aplè aklě Ghepho dīplēsŏkhě adèciraphame dèdrala athwè kī dèmèhme lagla,
- (d) Aonī Bija Bwèlī Ghepho Aikŏikja abu tòcò htè ahtađédò aboahò lŏcācè pakŏ dèladēplodo abu nu gè mèlaglabège Ghepho dīplēsŏkhě dèciraphame tapla be.
- (e) Dèrŏhtage kī bŏhtage Bija Bwèlī Ghepho Aikŏikja athě.
- (f) Dèbŏhta Dīplēsŏkhě Ghepho akèui .
- (g) Dèdŏhlĩhta htĩghepho tòcò Ghepho dīplēsŏkhě adèciraphame kī dèamòmè dèmè tòcò nu.
- (h) Dèhwe lagla dèbăkhè asŏakhě anikhĩ abèkja amò prala dŏlò dèmòmè dèphīdèmè tòcò nu.
- (i) Dèhwe lagla kŏ bŏhtage Fèdèrèl Gheòbèplo anikhĩ dèprage Bija Bwèlī Ghepho adèlaglaplo dèhtŏranā kadŏ amòmè dèphīdèmè tòcò nu.

Ghepho anibĩcè agrōabũ.

Ghepho adoakhõ kĩ adèpradèzò.

14. Ghepho dĩplèsõkhẽ adèciraphame abu nu Ghepho adoakhõ kĩ alākhodòklẽ mĩ acabõ hlẽ hlekhadẽ ahtũablo ò adẽ ghepho ò (4) ghe- Kandrawadi, Kjèphõgjĩ, Bõlèkhẽ kĩ Mõbjẽ kĩdõ apakõ dõ abõhtĩbõwa Bija Bwèlĩpho akhwĩthèlẽ aòthephle hlẽ lōwa klaŵa tòcò nu gè lèplogeploge hwã cè dõ htĩghe alõakhè abu, kĩ kò ònĩplo Fèdèrèl Gheòbèplo abu ghe deghe.

Dèbēpha dèphlũthere.

15. Dĩplèsõkhẽ dèmèhta dèhtōranā, dèkèũĩ kĩ dècira dèhmũ akhahtu thõhtu nu aplũathere ò ladũ nòthõ lōwa dopho kĩ dopho hnõnu athõhtō hlẽ lōwa anikhĩ dĩplèsõkhẽ dèciraphame gè mèhmemèglo ka amākhai tèpwè.

Dīplēsōkhě abu dèamòmè abèkja bwè adèmònibè akhwèaja akadō kī dèamòmè tòcò.

Dèciraphame abèkja Amihmu kī Bīselēze tòcò.

16. (a) Dèmèhta dèciraphame htè dèkèui, dèmèhta dèhtōranā, dècira dèhmũ tòcò nu atèbèkja bè mophě adèbēpha akho nò, dèmè alleaklè arā lǒ abu nu amihmuthèmě tòcò ga pakô bè kī nībèza dèbēphalagla akhwèaja.
- (b) Dèmè alleaklè arā lò abu nu dèbēpha bè amihmuthèmě tòcò dǒ htīghe alōakhè, bwèbija alōakhè, dèlèdīhtǐ kī dèdohtamũhta dèmè tòcò nu kī apakô mèkô bēphalagla kèhta anikhĩ mèhtani ladū cè dèciraphame tòcò dèamòmè tòcò nu.
- (c) Mèhta ladū bè dèmè htè go wobikārāi amihmu kī bīselēze tòcò anikhĩ abèkja mophě adèò kī dēsathînî amōmo tòcò aklě.
- (d) Mèhtani thoōthèè amihmu asèphròni dèdò tòcò abèkja dèthodètha philazela, dènibíçè dèèhtaōhta dèamòmè dèmè tòcò nu
- (e) Gomo mèdòlòlani aphosipho amo kī abīsèpho, amuthèdǒ tòcò anikhĩ dèloba dèòscòhma kī dèloba dèahtoatcǎ tòcò nu.

Abèkja Bwè adohtathě akhwèaja dèciraphame.

17. (a) Dǒ dèbēlagla bè adohtathě tòcò anikhĩ nu abèkja adohtathě tòcò adèmè, bwèbija dèlīdīhtǐ kī abèkja dèbīdèjū adèmè tòcò abu adohtathěpho tòcò pakô kī nībè za tēpwè dèbēphalagla akhwèaja.
- (b) Dǒ bwèdohtathě tòcò adèdohtamũhta anikhĩ acōja gè lèdotho kī mèi hǒhtě tēde adābu anikhĩ.
- (c) Dèbēla bēlǎ bè adohtathě tòcò anikhĩ dèthîdèza, dèòscòhma, dèlèdīhtǐ kī dèkèui acabǒ dèmè domdomo tòcò abu nu.
- (d) Dèmèhtani adohtathě alōakhè dèmè gǒ momo anikhĩ kò bōhta bè adohtathě alōakhè kòmiti.

Abèkja bèkhòwèmèzo dèbwè kî dèbwè kî bwèsèphrò dèdo dèciraphame tòcò.

18. (a) Gè mènibè Bwèsèphrò dèdo tòcò anikhĩ gi nibèzabò bèkhòwèmèzo dèbwè kî dèbwè anikhĩ kî dèloba gudũ dèkòthòaòsòha, dèòscòdhma, dèthîdèza kî abèkja dèwobikārā dèmè tòcò nu lò.
- (b) Dèbēlage alleaklè kî abèkja dèprage thòhtôî dèciraphame anikhĩ ge degēni hwā Khwilleghepho Adējīdédwā Acōja (NUG) mīwī, htīghe alewe mīwī dō, gī phīni bē lōwa anikhĩ dèzadèbla adèthòhtô, hòhtě adèmèzo kî mèla ni cè dèamòmè dèmè tòcò nu.
- (c) Dèprage abèkja thotha nikhĩ, dèniбісè anikhĩ dèbèhtībédō kî abèkja dèthòhtôhtage adèmè tòcò nu Ghepho Aikōikja adèhnějō adě gè mèhtakô bē.
- (d) Acabō gè mèzo kèhta bíbidīdīa zabò asèphrò dèdo tòcò anikhĩ mèla aloba dèamòmè kî dèhnějō tòcò nu.

Abèkja Ghepho dèthîdèza dèciraphame.

19. (a) Dèniбè dèthîdèza kadō akhwèaja duscudapa nò anikhĩ dīplèsòkhě dèthidèza dèciraphame nu degē hwā abèkja dèòbèplo dopho kî dopho kî cwikō dèamòmè dèmè tòcò nu.
- (b) Dō dīplèsòkhě gohta Bija Bwèlī Ghepho dèthîdèza abu nu abèkja Dèmoalēahwè kî dèmèhlōi dējībè amōmo akròabe (Mother Tongue Based-Multilingual Education(MTB-MLE) abu go gohta mèhta bē.
- (c) Gè mèhta bē Fèdèrèl Demokreci dèthîza akròabe akādō htè gèbèla bē Bwèbija akhwèaja kî mihmumikhō (Gender) jāthôthô dèdě nu.
- (d) Htīlleghepho akhwīathèlě tòcò anikhĩ khwīlleghepho Dèthîza kjō kî Bwèladū dèthîza kjō tòcò nu kèbè nibè akwèaja htè kò òsòhto dō za kèě nu.
- (e) Gè dèò gē hmegoglo anikhĩ htīlleghepho akhwī gō akhwī alēahwè, ôcè anūadō kî ahtūablo tòcò dèkětôôbò nò anikhĩ nu go wokhai dakā nò gè mèdohtamuhta thoōthèè bē.
- (f) Dèthîdèza gī mībè dè htè amèhmemègloi Fèdèrèl Demokreci Gheòbèplo anikhĩ lò.

- (g) Gè lèthihě bẻ dīplēsōkhě Htīllekhwīpho ahtađěđò aboahò tòcò mèhta aě dèthîdèza adèòbèplo mèi dèthîdèza kī amèdèthîza dèmèpho tòcò takănò, bwèladū mèhtadố aě dèthîdèza dèmèpho tòcò, bwèthahlồ mèi dèmèpho tòcò nu.
- (h) Dīplēsōkhě Ghepho kī Htīllekhwīpho ahtađěđò dèòbèplo tòcò cwihta aě dèmèhlồtcadốkô nu ge degē kô Fèdèrèl Demokreci Gheòbèplo khwīlleghepho dèthîdèza adèdrala, dèmèhlồtcadốkô adě nu.
- (i) Dīplēsōkhě Htīllekhwīplo alleklaŵa abu nu abèkja htīghe alewe dèthîdèza adèmèzo tòcò mèzoi akhě nu htīllekhwīplo ahtađěđò aòi dèrīdècũ dèòbèplo tòcò, amèkô htīghepho dèòbèplo tòcò, bija tèpwèpho adèòbèplo tòcò nu kī degē danā taplakhă lò kídố mèhtaza tèpwè.
- (j) Dīplēsōkhě nu Gheghada abīsèpho tòcò htè asốdeghe tòcò anikhĩ gẻ mènibẻ cẻ dèmèhlồ ôcẻ akwèaja.
- (k) Degē kī lèthihẻbỏ dèmèhlồ ôcẻ aboahò lốcặcẻ àò Ghepho abu nu.
- (l) Kjốthapho tòcò, sara/ saramo tòcò bởhtaza tèpwè dèòbèplo, dèòbẻbỏkhlo đố dèòhlồla abu nu.
- (m) Gẻ mẻbẻ aònĩ bwèhtađềđỏpho tòcò anikhĩ dèmèhlồ ôcẻ ahlồmỏ.

Abèkja Ghepho Dèòscôohma dèciraphame.

- 20. (a) Dīplēsōkhě abu dètcaikwẻi htīghepho adèòscôohma gi ni đósẻbỏ anikhĩ kī cabốhtẻ gu khluphīnibỏ aỏbởhtỉbowa dèòscôohma adèòbẻplỏ gỏ apho nu anikhĩ dẻgẻ kī cwihta mèhtabỏ dẻamỏmẻ tòcò nu.
- (b) Dẻhtađềđỏ asốkhẻ abu htīghepho anikhĩ aloba gỏlồgele kī gẻ mèhtabỏ dètcaikwẻi dèòscôohma dẻmẻ akadố tòcò nu.
- (c) Gẻ mẻ dohtabẻ dèòscôohma amẻdẻpho tòcò adẻzadẻbla cabốhtẻ zẻ gẻ mẻ ezẻnẻ kẻhta đốkhlỏbỏ zẻ dẻmẻ nu.
- (d) Gẻ mẻbẻ dẻphỉhnẻi dèòscôohma amẻdẻpho tòcò adẻmẻ nu.
- (e) Gẻ mẻploaplokỏ htīghe alewe dèòbẻplo cabốhtẻ gẻ mẻđỉdỉai kī prazỏzabỏ dẻsẻ tòcò nu.

- (f) Gā dralabè dèòscôòhma amèdèpho tòcò anikhĩ bwè ò thathômō adèwobikārā.
- (g) Gè mēploaplo hwă bwèladū adèòbēplo tòcò dō, gēmèphĩhtarāhtakō dèòscôòhma adètcaikhwèi.
- (h) Dō dēmèhlō kjō akadō kī kjō gōhta vaciti adēmèhlōtcadōkō tòcò kī kjō dègemeelō abu nu ke bēnī bē dèòscôòhma adèthihē adèdrala tòcò nu.

Abèkja Dēmèdèpho dō Htīghepho bwèhtathakă (Civil Disobedience Movement (CDM)) tòcò anikhĩ dèciraphame tòcò.

- 21. (a) CDM dēmèpho tòcò aklē dèbwè dèbwè ladū mĩwĩ, dopho dopho ladū mĩwĩ, adèzadèbla tòcò akho gā wāhlē nībē lōwa dèphîdèmè.
- (b) Go gomo bela nībē CDM amèdèpho tòcò ascoahlē.
- (c) Gè mè ladīlasebè corōcērē dō abèkja dèiscôihlē CDM amèdèpho tòcò nu.
- (d) Bē dèbākhlē sōkhē nu ge belanībē CDM amèdèpho tòcò dèphîdèmè dō allezo dalā dalā abu nu.
- (e) Wò mò igetcage CDM amèdèpho tòcò dō dèbākhlē akhî zè dèscudèpa tòcò acē nu

Abèkja Bwèkhwĩscipho akhwèaja dèciraphame.

- 22. (a) Bòbwè hwăhwă gè mèibè abèkja khwĩpho adehmăi tòcò, ahtũablo moremodo tòcò, alēahwè kī ôcè, dèbîdējū, anūadō tòcò nu dō dèòhlōōla abu nu.
- (b) Gè mèhta bíbidîdĩbè Bwèkhwĩscipho tòcò panîkô htīghe alōakhè abu nu.
- (c) Ghepho Aikoikja nu gēmèhta abèkja dèwoikhai bwèkhwĩ aò Ghepho bu kī bwèkhwĩscipho tòcò akhwèaja tòcò nu anikhĩ mèhta dèmè akròabe kī dēlĩ dōsabòibò.

Dèmèkěmèô Bwèbija akhwèaja kî abèkja dèpragezòge adèciraphame.

23. (a) Dõ Dīplēsōkhě abu nu dèmèkěmèô bija adèmònibè akhwèaja tòcò nu ge degē hwă àò hakho tēpwèpho adèòbèplo kî mēbè dēhněi.
- (b) Dõ Dīplēsōkhě dèmèkěmèô bija adèmònibè akhwèaja tòcò anikhĩ mēphlòhta kèhta dēdīadēhma kî dèpragezòge anikhĩ kē bē mēhtabē kòmiscîn dèòbwèplo bē dēbākhlē akhě dēdīdēhma(Transitional Justice) dēmè tòcò abu nu.

Abèkja bwètèkèncô kî athobwethabwe dèciraphame.

24. Bwètèkèncô kî athobwethabwe tòcò bwèbija adèòmò kî dèwobikārā anikhĩ gē mēhtabē dèdrala domomo.

Dîplèsökhě Bija Bwèlî Ghepho adèkèŭi.

Ghepho Adèkèŭi akhǎjǎ

25. Dǎo htighepho dîplèsökhě adèciraphame abu nu ghepho akhǎjǎ kî lākhodoklě ahtũablo adě bija Bwèlîpho alākho mî aò abēpha lwî ghe - Kandrawadi, Kjèphǒgjî, Bǒlèkhě kî Mǒbjěghe abu kîdǎ bǒhtage aleklaŭa htè aò thephle òplosǎjî kô Bija Bwèlî khwîpho dǎo htighe alôakhè abu nu, hwǎ dǎo, mēhta Fèdèrèl Gheòbèplo aboahò abu Ghepho de ghe.

Dèkèŭi lākhodoklě dèlěplo.

26. Dîplèsökhě Bija Bwèlî Ghepho abu gē bēpha hwǎ Dèkèŭi alleklaŭa nu dèkèŭi (4) pho dǎo, gē mēhta dèŭitcai adèphîdèmè.

Dèbēpha uphǎplo kî adèkèŭi.

27. Dîplèsökhě Bija Bwèlî Ghepho adèkèŭi anikhî uphǎplo nu ge bēpha hwǎ cè (19) uplo khalè Bija Bwèlî Ghepho adèkèŭi ò lilî adě nu ghepho abu htîlleghepho ahtađđđò aboahò tòcò adèkèŭi kî dè loba adě mēploplo hwǎ ga prage za tēpwè dèkèŭi tòcò nu.

Dèmēhta Bija Bwèlî Ghepho adèkèŭi .

28. Ghepho Aikǎikja nu zô rôhta kî lēhta za tēpwè dîplèsökhě Bija Bwèlî Ghepho adèkèŭi dǎo dèlaglaplo Ghepho Aikǎikja aklē acabǎo aò akǎlě jo tòcò nu.

- (a) Ghepho adèkèŭi akhodokhî.
- (b) Ghepho adèkèŭi akhodo thǎjǎ-1
- (c) Ghepho adèkèŭi akhodo thonǎ-1
- (d) Ghepho adèkèŭi Huglo tharǎ
- (e) Ghepho adèkèŭi Huglo thǎja.
- (f) Ghepho adèkèŭi Huglo thonǎ.
- (g) Ghepho adèkèŭi Hòglohǎ.
- (h) Ghepho adèkèŭi dēmēploplo.

Ghepho adèkèùì akhodokhĩ, akhodo thǎjā tòcò acoaca.

29. Ghepho adèkèùì akhodokhĩ kī akhodo thǎjā tòcò acoaca gī mǐbè acabǔ aò akālě jo adě nu.

- (a) Zī gi thihě kī bēphaza bē htǐghe alōakhè, klǐbwè alōakhè kī dēuitcai alōakhè.
- (b) Zè mēthīmèdè zabè htǐghedo lōcǎcè kī mēthòmēhlè zabè athòdo tòcò nu.
- (c) Zī gī mǐbè htǐlleghepho ahtaǎǎdò aboahò tòcò kī htǐghepho aboahò tòcò adèthōhtô dèbwè.
- (d) Zī gī mǐbè bwè alōla thwihtĩ, dǐdè bija Bwèlĩ ghepho kī bwèlĩ khwǐpho tòcò anikhĩ.
- (e) Zī gī mǐbè bwè agomo kī abēpha za Bwèlĩpho ahtũablo kī adèòbwè dēmèdea tòcò nu.
- (f) Zī gī mǐbè bwè athaòkô kī amēphĩhtarāhta kēhta Bwèlĩ Ghepho dǐplēsǒkhě dēciraphame tòcò nu.
- (g) Zī gī mǐbè bwè athihě ladĩlase hwǎ dèòbēplo amuglô adèdrala tòcò nu kī abēpha dralaza dè bwèhuglo tòcò kī hta akho dèbwè.
- (h) Zī gī mǐbè bwè aònĩ thephle dǔ Bwèlĩ Ghepho abu ascipho gudũ adě sci htè agī mǐbè bwèghepho dèbwè.
- (i) Zī dī mǐbè bwèdòglo, dophodòglo, lleklèdòglo, bwèkhwǐdòglo nò.
- (j) Bija age lenĩ Ghepho Aikōikja abu tòcò htè aboahò bwèblô tòcò nu gī mǐbè amèdũ klĩsathĩnĩ kī athakǎphlòhtakě dēsathĩnĩ kī adèkèùì tòcò nu.
- (k) Zī dīmĩ bē aboahò bètèbènò bija bwèblô htè amēplo klĩadèphĩdèmè mĩwĩ, htǐghe alōakhè bu mĩwĩ, dèkũagwā adèmè bu mĩwĩ tòcò nò.

Ghepho adèkèùì Huglo tharǎ kī huglo tòcò adèzadèbla tòcò.

30. Ghepho adèkèùì huglo tharǎ kī huglo tòcò adèzadèbla gī mǐbè acabǔ aò akālě jo adě nu.

- (a) Cè kēhti thihěbè khōno akhě htǐghe adèdò.
- (b) Zè gè mè thĩrĩkēhtabè thēthòdo adèmējĩadwǎ.

- (c) Ci kiila lōtholōtha lōkholōā kēhtabè ze ne đố Bwèlì ghepho kī Bwèlì khwǐpho tòcò anikhĩ.
- (d) Zī gī mǐbè athōhtō kēhta Ghepho akhodokhĩ tòcò hwǎ, bija amèzo kēhta dè dèbwè.
- (e) Zī gī mǐbè aphīni kī amè phĩhtarāhta kēhta Bwèlì ghepho đĩplēsōkhě dèciraphame adèdrala tòcò nu.
- (f) Zō gō htōnā mèi hũ kēhtabō Ghepho kòmiti tòcò nu.
- (g) Dèthĩdòlò kī dèthĩgrĩ kò òbè đố Htĩghe alōakhè kī dèphĩdèmè tòcò nu.
- (h) Zī gī mǐbè bwè aonĩ thephle đố bwèlì ghepho abu ascipho gudũ ađe sci htè agī mǐbè bwèghepho dèbwè.
- (i) Zī đĩ mǐbè bwèđòglo, dophodòglo, lleklèđòglo, bwèkhwĩđòglo nò.
- (j) Zī gĩ mǐbè bwè anibè htĩghepho adèthōhtō domomo.
- (k) Zī đĩmĩ bè aboahò bètèbènò bija bwèblō htè amèplo klĩadèphĩdèmè mĩwĩ, htĩghe alōakhè bu mĩwĩ, dèkũagwā adèmè bu mĩwĩ tòcò nò.
- (l) Dèòbèplo bwèblō đĩ mǐbè bwè amèploaplo klĩ kī dèđo abu mĩwĩ, htĩghe alōakhè abu mĩwĩ, dèbwĩdèsě abu mĩwĩ nò.

Ghepho adèkèuĩ pho tòcò acoaca.

31. Ghepho adèkèuĩ pho tòcò kò òibè acoaca acabố aò akālè tòcò nu.

- (a) Zī gĩ mǐbè Ghepho Kòmiti akhoane dèbwè.
- (b) Zè gè mèphĩa kī mèihũ kēhta đố dèmè abèkja cè dagla bè dagla nu.
- (c) Ci ki ila lōtholōtha lōkholōābè ze ne kī za tha đố Bwèlì ghe kī Bwèlì khwǐpho tòcò anikhĩ.
- (d) Zī gī mǐbè aphīni kī amè phĩhtarāhta kēhta Bwèlì ghepho đĩplēsōkhě dèciraphame tòcò nu.
- (e) Zī gī mǐbè bwè anibè dèòbèplo adèthōhtō bètèbènò azaabla đố aklèthòố abu kī Ghepho aikōikja thōhtôbè tòcò nu.
- (f) Dèthĩdòlò kī dèthĩgrĩ kò òbè đố Htĩghe alōakhè kī dèphĩdèmè tòcò nu.

- (g) Zî gî mîbè bwè aònî thephle đõ bwèlî ghepho abu ascipho gudũ ađe sci htè agî mîbè bwèghepho dèbwè.
- (h) Zî gî mîbè bwè anibè htìghepho adèthõhtô domomo.

Ghepho adèkèũi adèmè kî amèkèhta.

32. (a) Ghepho adèkèũi gô lôkômèkô bè dèmè àò akālè jo tòcò nu.

- (1) Dèlômèkô Ghepho đĩplèsõkhẽ dèciraphame adèdrala tòcò nu.
- (2) Dèlômèkô dèhtôranā adèila dèmè amõmo akă.
- (3) Dèmèphĩhtarāhta Ghepho aikõikja adèdrala htìghe anikhĩ dèmè tòcò.
- (4) Dèjo dèladēplo.
- (5) Dèihta dèđòthihẽ acè abèkja dèphîdèmè domodmo thèđếđe anikhĩ đõ Ghepho Aikõikja abu.
- (6) Dèmèploaplo thèthòdo aboahò dopho dopho đõ abèkja dèmèđũ klìmèjo kî adèmè tòcò anikhĩ.

(b) Ghepho adèkèũi nu -

- (1) Cabõhtè gè mè phĩhtarāhta zabò Ghepho đĩplèsõkhẽ dèlaglaplo dèhtôranā kađõ dèciraphame anikhĩ zè mèhta za kòmiti kî dèòbèplo dopho kî dopho , lèhta amèdèpho tòcò, kî mèplo bija alewe dopho dopho kî dèbwè dèbwè ladũ.
- (2) Dèđõsa abèkja dèhmèlado kî dèm aklèthòđ đõ amèhta đĩplèsõkhẽ Ghepho dèhtôranā kòmiti ẽ nu.
- (3) Mèplo degēplo abèkja dèmè domo domo anikhĩ đõ Htìlleghepho dèjìdèđwă acõja nu mĩwî, Ghepho alewe/ Fèdèrèl junît dèũi aboahò nu mĩwî.
- (4) Cabõhtè gô dophlenibò Htìlleghepho dèjìdèđwă acõja tòcò anikhĩ nu Bwèlî Ghepho aikõikja abwèblô tòcò nu zo jo za tèpwè Htìlleghepho dèjìdèđwă acõja (NUG) mado tòcò dèladēplo abu nu.

- (5) Cabôhtè gè mèphĩhtarāhtabò dèui dèmè nu zô rôhta za bwè kî thèhlôza tèpwè lōwa tòcò nu.
- (6) Dô dèuiKòci abu nudèmedohtahtôhta dèmè,dèphrakě adèmè tòcò nu agoloba bémě zô htôtcađếtca hwă Ghepho aiköikja dō, zè mēza tèpwè do.
- (7) Dô Ghepho dèiköikja adèhtanāi adě zo dophle kî mēploza Htĩlleghepho dējīdēđwă acōja mĩwî, htĩghe alewe dèòbēplo tòcò nu.
- (8) Dèphĩdèmè gĩ phĩhtarāhta anikhĩ zè dōhtaza dèdrala dô Ghepho aiköikja adèòlakô akă nu.

Dèbôhta Bija Bwèlĩ Ghepho adèkèui kî dèrôhta kòncipho tòcò.

33. (a) Aonĩ Ghepho Aiköikja Kònci dèmèpho tòcò kèbè bēhta kèhta za tèpwè Bija Bwèlĩ Ghepho Adèkèui akhodokhĩ, Akhodo thajă dèmè tòcò nu bē dèhmèla agla 29 abu acoaca adě abènibòni dō, bwèblô ami cèrě dô Ghepho Aiköikja Kònci ò nu..
- (b) Ghepho aiköikja ò Kònci nu aboahò tòcò tēhta bwèblô ami tòcò abu mēthagră hwă rôhta Ghepho Kònci Akhodokhĩ, Akhodo thăja tòcò nu.
- (c) Ghepho adèkèui Kònci akhodokhĩ nu dèhmèla agla 30, agal 31 abu acoca adě Ghepho adekèui Kònci Bwèhuglo thară, bwèhuglo thjă, bwè hòglohô kî Ghepho alôakhè kòmiti adèmè anikhĩ nu mēht hwă coröcèrě kî tēhtaza tèpwè amiakhě tòcò kídô Ghepho Aiköikja Kònci adèola lagla kò ò kô hwă dō, mēhmemègloza tèpwè dèmè tòcònu.

Ghepho adèkèuiipho tòcò adézô.

34. Ghepho adèkèuiipho tòcò adézô mĩ bē dèhtakhokă akhĩ dĩmĩnò htôdo dĩplèsökhě kũdu nu lò. Barasă htĩghe alôakhè phĩhta adě dĩplèsökhě akhĩ gò phlòtôlô ma (4) đé dō, Bwèlĩ ghepho dĩplèsökhě adèciraphame adě gò rôhtage kô Ghepho adèkèui pho tòcò nu.

Dəcira Ghepho adèkèũipho tòcò.

35. (a) Ga tcahti bè ma Ghepho adèkèũipho tòcò gè khě́ba ma dèkèmèdo aò akālě domomo dō, gō htōtcadě́tca hwă kèbè cira bē cè.

(1) Gō hōlăa Bwelî Ghepho adèhludetà.

(2) Dèkhě́ba dīplēsōkhě dəciraphame (bètèbènò) abèkja dèkèũi klèhtōranā kī dèranā abu domomo nu.

(3) Dèòjūlakăklè, Dèmèi goa.

(4) Ga tcahtibè dèkèmè ò dō dèkhě́ba dèkèmè ado domomo abu.

(5) Sèkōni dèila dèmè domomo.

(b) Abèkja dèkèũi kòcipho tòcò gè khě́ba mă dèhmèlado agla(a), dèhmèla pho aglapho (1) (2) (3) (4) (5) tòcò anikhĩ nu gè mēhta gōlōgele hwă dèhtōdèđě kòmiscī dō dèkèũi kòmiscī abu nu kīđđ dètcahti dèkèmè tòcò nu kò đđsahtabè đđ dèkèũi dèjo gōlōgele dèladēplo abu nu.

(c) Ghepho dèkèũi nu zò mò phī dèkèmè zo gō gomo mado dō, cè tēhta đđ đđ Bwelî Ghepho dèhmūdèra allehimuglo ò nu.

(d) Bwelî Ghepho, ghepho dèhmūdèra allehimuglo ge bēpha ma đđ dèkèũipho akho dèkèmè gī hlĩhtaphlōhta dō, zī phĩkě hwă lōwa aphlūathere đđ dèkèũi abu nu kī dèhtōranā adě phlōhtūkō dəcira aglo.

Dèjo ladēplo Ghepho dèkèũi Kònci.

36. (a) Gè mè bè Ghepho dèkèũi adèladēplo anènò dèhlě tapla.

(b) Ghepho adèkèũi go jo bè anènò dèladēplo kī dèjo gōlōgele dèladēplo acabō anuadō ò adě nu Ghepho Dèkèũi Kònci akhodokhĩ dèbwè jo za tēpwè dèladēplo.

(c) Bija Bwelî Bwelî ghepho kònci nu đđ awīakhě aò akālě tòcò jo domomo acě akhodokhĩ gō jobè gōlōgele adèladēplo.

(1) Dèwīdèkě abèkja Bija Bwelî Ghepho adèwoikhai, dèwōbikārā kī dècwiphlōhtage adèmè anikhĩ.

(2) Ghepho abu kòmiti tòcò dopho kī dopho adèđòdèsa adèlagla anikhĩ.

- (3) Dəcira bija Bwèlî ghepho adèkèũipho dèbwèbwè adèkèmè anikhĩ.
- (4) Alopa dèdđsa abèkja Ghepho dègôlôgele adèmè anikhĩ.
- (d) Alopa dèjo dèladèplo agôlôgele anikhĩ dèkèũipho abwè klāmě phlòtôlô adèthaèni kòò madô, dèkèũi akhodokhĩ gô jo nibè lōwa dèladèplo.

Dèladèplo phĩhtarāhta.

37. Dđ dèladèplo abu Ghepho dèkèũipho ge lehta ma abwè klāměsè dō, dèladèplo phĩhtarahta tèpwè.

Dèladèplo adèbèpha.

38. (a) Ghepho adèkèũi tòcò nu kè bè mègloikôkĩkđ dđ ale dèladèplo bu abwè 75 gèjèkho adèthaèni akho nu.
- (b) Ghepho adèkèũi dèladèplo adèbèpha nènò tòcò nu dèlaglaglo nu ge bèphaibè lōwa kî bwè ale dèladèplo bu klāmě phlòtôlô adèthaèni.

Dèlaglakô Htĩlleghepho bwèhtaděđ dèòbèplo.

39. Gè mèplo bè Dĩplèsòkhě Bwèlî Ghepho adèkèũi alākhodòklě anikhĩ, abèkja dèmèphĩhtarahta kî gè mèthagră laglabè hlě aũscu htĩlleghepho dèhtaděđ dèòbèplo adèkèũi tòcò nu.

Dèbòhta kî dèbăkhle abèkja dèwobikārā kî dèwoikhai adèmè.

Dèbòhtage kî dèprage dèciraphame abèkja dèwobikārā kî
dèwoikhai adèmè.

40. (a) Dõ Bija Bwèlî Ghepho abu gè mèizabò htìghepho adèwoikhai
anikhĩ dèrĩdècũ tòcò nu kò òimèi bè cè dõ dĩplèsòkhě akhĩ
Ghepho adèkèũ adèhtônāi kî dèwokhai, dèwobikārā
adèciraphame akālě nu lò.
- (b) Dõ dèhtadědò klĩsathĩnĩ dĩplèsòkhě kũ kũdu kî dèbăkhle akhě
ghepho abu aòhtathě acabõ dèwoikhai htìghepho kî
dèwobikārā adèòbèplo kî pelepho tòcò kî adèilakě dèrĩdècũ,
adèmèplo klĩpho tòcò kî dèmèhta dèwobikārā anikhĩ gè
mèkòkhõ acabõ dèjõhně ò adě nu. Mègõnu dõ, Ghepho
Aikõikja gè mèhtabè dèhtōranā, dèjõhně tòcò nu.
- (c) Dèhtadědò akhĩ gò phlòtòlò hwă athaè hèhta klĩpho adèmè
tòcò anikhĩ dèmèdèa kî dèmèhlõ anikhĩ gò gomo drala bèbè.
Dõ dèmè ajo dèdě abu ge debēphabè amikhõ-amihmu nò.
- (d) Ghepho adèkèũ kî dèhtadědò phlòtòlò Bija Bwèlî Ghepho
acõja nu -
- (1) Kā tca kō ôbè bẽ dèhtadědò akhĩ klĩpho ailaphlòmĩbègè
acuakha anèbĩcè thẽklò tòcò anikhĩ dèmèdèa athě.
- (2) Dèlèdolèmu klĩbwè athĩ hlěmègè dõ dèhtadědò akhĩ tòcò
kî dèigetcage aphoahmẽ aòladēdagè tòcò nu.
- (e) Dõ klĩ aboahò bu abèkja mophě adelakèmè, abè phòhta
sathĩnĩ bè tòcò anikhĩ dèpragezòge dèdíadèhma kòò bè.

Dèmèhta Dīplēsōkhě Bija Bwèlī Ghepho adèhtōranā.

Dèmèhta bè dīplēsōkhě dèhtōranā aphlūathere.

41. Dèphlūthere agè mèhta dīplēsōkhě Bija Bwèlī Ghepho dèhtōranā nu àò dǔ adē 2020 pati amōmo dèrōhtado abu nu htīghepho adèthaèni adē abè rōhta hwă adēmèkô klīsathînî aboahò akă nò htè àò hwă Bija Bwèlī Ghepho abu amèni paliman thōpho htè abè rōhta bwèblô tòcò abu nu lò.

Dèbòhta Bija Bwèlī Ghepho adèhtōranā kòmiti.

42. (a) Cabǔhtè kò bòhta kèhtabò dīplēsōkhě Bija Bwèlī Ghepho adèhtōranā anikhĩ hlě adē 2020 nu pati lǒcǎcè adèrōhtado abu abègè dopho nu acabǔ Htīlleghepho Adējīdèdwă aikōikja kònci mèhta Fèdèrel Demokreci dèhwèhōdă agla (1 -2) adē Bija Bwèlī Ghepho dīplēsōkhě adèdrala tòcò nu, zī phīni hwă mēplokô akă dakă nò adēmēplo kô klīsathînî ăwū adèkèui akă nò kīdǔ dèlagla àò dǔ dèhtōranā pho 41 adē abèrōhta bè bwèblô tòcò nu bèilanigè aphlūathere dǔ gēmèhta Dīplēsōkhě Bija Bwèlī Ghepho adèhtōranā Kòmiti abu ki aila Ghopho amèhta dèhtōranā aphlūathere.
- (b) Dīplēsōkhě Ghepho abòhta dèhtōranā kòmiti nu gǔ rōhtalèhtakǔ akhodokhĩ , Akhodo thăjă acabǔ òkòmitipho tòcò adèthaèni ò nu.

Akhwèaja agēmèhta Dīplēsōkhě dèhtōranā.

43. Ghepho amèhta dèhtōranā kòmiti nu bě zè mèhta abèkja Ghepho dīplēsōkhě adèadèhtōranā akhě nu dèciraphame htè àò Bija Bwèlī Ghepho adē zô lôkô hwă htīghe adējala, adèthrǔ kī htīghe hnējǔklè adē khalè cò bòhtaza kǔ dè aloba dèhtōranā nu.

Dèdòdèsa dǒ dèmèhta dèhtōranā anikhĩ

44. Amèhta Ghepho dèhtōranā kòmiti nu -

- (a) Cabǒhtè gè gèmèhmemèglozabò dīplèsǒkhě Bija Bwèlĩ Ghepho dèhtōranā anikhĩ gèmè bè dèhtōranā athwè htè aledwǎbò htīghepho dīplèsǒkhě adèciraphame mĩwĩ, Bija Bwèlĩ Ghepho aikǒikja kònci adèdrala hnějǒ mĩwĩ gè mèthgrǎ lagla kô Ghepho aikǒikja kònci adèolakô..
- (b) Ghepho aikǒokja kònci dèlagla gi ni hwǎ htǒ nu dèhtōranā athwè dèdè nu aphĩhta tèpwè dèhtōranā.

Dètèhta dèhtōranā athwè.

45. (a) Acabǒ aò akǎlē aboahò kĩ bijabwè tòcò nu anūadǒ ò adě zè mèhta hwǎ dèhtōranā athwè htè anūadǒ ò kô dèhtōranā, dèhtōranā aklèthòǒ adě zè tèhtaza twèpwè dǒ Ghepho amèhta dèhtōranā kòmiti ò nu.

(1) Ghepho amèhta dèhtōranā kòmiti abwèblô.

(2) Ghepho Dèkèũi kònci .

(3) Ghepho bwècirahmũdo aglo.

- (b) Ghepho amèhta dèhtōranā kòmiti nu acabǒ aglabā (a) adě bija tèhta dèhtōranā athwè dǒ Ghepho amèhta dèhtōranā kòmiti dèladèplo abu nu dō zè mèglobèkǒ.

Mèhmemèglo dèhtōranā.

46. Ghepho adèkèũi kònci akhodokhĩ nu -

- (a) Ghepho amèhta dèhtōranā mèlagla hwǎ dèhtōranā tòcò nu acabǒ gò sòthǒi za anikhĩ dèníbè hwǎ (14) thě abu sela hwǎ cumulle kĩ bòi bèkǒ.
- (b) Dèila akhĩagla adě Ghepho amèhta dèhtōranā íbageza tèpwè dèhtōranā ploplo kĩ zè dèbèpha dǒ Ghepho amèhta dèhtōrana abu nu.
- (c) Awĩakě domomo acě scilwĩthě adabu desela kèhta cumulle mĩmĩ abè mèhmemèglo bè lò.

Dèhtōranā aphlũathere adoni ajǒda.

47. Ghepho amèhta dèhtōranā adèbòhtě abu dèhtōranā agla (25) adě dèũi aphlũathere dole dǒ alle klańa kĩ aphlũathere akho nu.

Dèmèhta dèhtôranā abèkja bwè adèni bè akhwèaja kăđđ.

48. Bwelî Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti đđ đĩplèsôkhě adābu gè mèhta bè dèhtôranā abèkja htĩghepho lócăcè adèmò nĩbè tòcò nu.

Dèmèhta Alôakhè kòmiti kĩ aboahò tòcò.

49. Đđ Ghepho amèhta Dèhtôranā kòmiti akhodokhĩ nu adèolakô abu.

- (a) Cò kò bòhtabè Ghepho amèhta dèhtôranā bwèblô tòcò, Ghepho abu dèhtakără tòcò bwèblôntòcò, bwè athĩôthĩcè kĩ bwèlĩ khwĩplo bwèblô tòcò nu.
- (b) Cabôhtè gè mèhta kèhtabò Ghepho đĩplèsôkhě dèiraphame kĩ gè mèhta Htĩghepho adèthaèni anikhĩ aloba gè mèhta kòmiti kĩ aboahò, aboahò alewe, bija tòcò kĩ degē mèhta za tèpwè aloba gè lèhta amèdèpho anikhĩ ga laglazakô tèpwè Gheoho adèkèũi kĩ jĩbè laglaza tèpwè.

Dèđdèsa kĩ dèlagla đđ htĩlleghepho ahtakără tòcò.

50. Đĩplèsôkhě Bwelî Ghepho aloaba dèhtôranā, dèhmèla, kĩ dèhnějđ tòcò nu bòhta akhě nu hlè àò dòlò hwă htĩlleghepho ahtakără tòcò mèhta dèhtôranā, dèũi, dèciradèhmũdèra tòcò nu.

Mèhta Ghepho adèhtôranā kòmiti dèladèplo.

51. (a) Cabôhtè gè mèphĩhtarahtazabò dèhtôranā adèmè tòcò anikhĩ Ghepho Adèhtôranā kòmiti akhodokhĩ nu gè mèhta kèhtabò Bwelî Ghepho đĩplèsôkhě adèciraphame adě htĩghe klèhnějđ kĩ dèmè adoamu tòcò anikhĩ go loba đđ, go jo kĩ mèhtaza tèpwè Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti.
- (b) Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti jo nènò dèladèplo nu ascipho gudũ (6) hlě tapla.
- (c) Awĩakě àò akălě jo tòcò acě Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti jo za tèpwè alôakhè kòòhta phĩhta ma đđ, amèhta dèhtôranā kòmiti akhodokhĩ jaza tèpwè.
- (1) Aloba ga prapèhtage Bwelî Ghepho anikhĩ đĩplèsôkhě adèciraphame.
 - (2) Dèbò thihě tèbènò dèphĩkě Bwelî Gheoho dègôlôgele adèhtôranā.

- (3) Bwèlî Ghepho adèkèüi pho adèhòďă.
- (4) Bwèlî Ghepho Bwèciradè aglo adèhòďă.
- (d) Dèladèplo gôlôgele anikhĩ amèhta dèhtôranā kòmiti bwèblô kò ò ma klămě phlòtôlô ga da ma dō, amèhta dèhtôranā kòmiti akhodokhĩ nu jo za tèpwè Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti dèladèplo.
- (e) Gè mèhta za tèpwè Ghepho amèhta dèhtaranā kòmiti adèladèplo nu đố dèhmèla dèhtôranā, dèakròabe dèhtôranā adě zè mèhtaza tèpwè dèladèplo.

Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti adèladèplo phĩhtarāhta

52. (a) Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti dèladèplo abu nu bwèblô (75) gèjè akho gē le ma đố dèladeplo bu dō, dèladèplo phĩhtarāhta tèpwè.
- (b) Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti agôlôgele adèladèplo abu nu bwèblô lōcǎcè klăměsè ge le dō, dèladèplo phĩhtarāhta tèpwè.

Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti dèladèplo adèlagla

53. (a) Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti dèladèplo abu amòlagladū alōakhèdo tòcò nu galagladū bē đố bwèblô alehta dèladèplo bwèblô kòò ma (75) gèjèkho dō, ila dèthaèni kī mèlagla bē.
- (b) Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti dèladèplo delagladū anènò kò dō do dō, ahta dèladèplo bwèblô kòò ma klămě phlòtôlô dō, gè mèlagladū kô kii gè dèthaèni lō.

Dèphî Ghepho amèhta dèhtôranā bwèblô tòcò adèkèmè.

54. (a) Ga pahti ma Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti bwèblô tòcò kěba dèhmèla aò akālē ajo tòcò domomo dō, gô htôtcadětca hwă amèhta dèhtôranā kòmiti bwèblô kī gī phíbè zè dèkèmè.
- (1) Dèsisěkhěba Bwèlî Ghepho adèkhwèimèi.
- (2) Dèkhěba đĩplèsōkhě dèciraphame adèhmèla domomo.
- (3) Adèòbwè jūlakăklè, amèi dègoa.
- (4) Ga tcahtíbè dèkhěba dèkèmè ado domomo gī lĩhta do.

- (b) Acabõ dèhmèlabā(a) dèhmèlabāpho (1) (2) (3) (4) abu aděĩĩhta dè tòcò adě gô htôtcaděťca bwèblô tòcò anikhĩ Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti dèlaglaplo abu gè mèhta bē gôlōgele dèhtôtcaděťca kòmiscio dèđě kī dèhtôtcaděťca abu ga tcahti tòcò nu gè tèhtage bē đố amèhta dèhtôranā kòmiti nu.
- (c) Bēmě Ghepho amèhta dèhtôranā kòmiti go gomo htè bwèblô dèbwè adèkèmè kèbè cira dō, cè bē cira bē dèhmũ đố Bwèlĩ Ghepho adècira hido abu nu.
- (d) Bēmě Ghepho dècira hido gi cira bēpha mǎ bwèblô nu zè dèkèmè kò ò dō, gĩ phĩkě bwèblô aphiũathere kī dèhtôranā adě zi cira bē lōwa ahlōmò.

Jĩbè dòdò lagla abèkja Gheòbēplo kī Ghepho aplè dèmèhta dèhtôranā.

55. Gò bòi mèhta nòthõ đĩplèsõkhě dèhtôranā tòcò htè Ghepho đĩplèsõkhě adèciraphame adě gè mèhta đố dèohlōlā abu hnõnu atèbè htathakǎ bē Fèdèrel Demokreci adèhwelahôđǎ nò.

Dèhtôranā akhwèaja aphiũathere đố Ghepho adĩplèsõkhě abu.

56. Đố dèwìdèkě àò akǎlě tòcò akhlō Ghepho adĩplèsõkhě abunu dèmè kèhta dèhtôranā akhwèaja aphiũathere kèbè òbè kī akhlakāsè aphiũathere tòcò lě kèbè òda bē Ghepho abu.
- (1) Ghepho adèwokhai.
 - (2) Ghepho adèwobikārā klĩpho kī pelēpho.
 - (3) Abèkja dèciraphamei hmĩlèkhotlèklě kī lākho htathohtatǎ.
 - (4) Dètcaizōi àò kwèba lākho aloala.
 - (5) Dèciraphamei lākhođòklě.
 - (6) Dèboi dèphodèwe kī dèsula lèhuklè dèmudèbe.
 - (7) Abèkja dèhtōdèla gè hèiza kī dèhtōdèla akhloaglo gè dèhèiza nò tòcò.
 - (8) Hlǎhmĩ kī dèkhoǎ.
 - (9) Ghepho dèledègei klèthòđ.
 - (10) Ghepho adèòscôhma.
 - (11) Ghepho dèthĩza.

- (12) Abèkja anūadǎ tòcò kî dèbîdèjū tòcò.
- (13) Ghepho adèhmǔ.
- (14) Htìghe bu bwèsèphrò kî bwènîdò.
- (15) Hmîhtǐ akhara.
- (16) Ghepho dihwihmuhtǒmē.
- (17) Ghepho bu dèkǔmègwā, Ghekhǎlǒ dèmèkǔmègwā, dègwāa sěa kî dīdè lenīhèhta.
- (18) Abèkja dīdè hǒhtě.
- (19) Abèkja amèdèmèpho dehtōranā.
- (20) Abèkja htìghepho dèzēlò adèmèploaplo.
- (21) Abèkja hipǎ, khlòlè adèoi kî adèbǎkhlèa.
- (22) Dèledège ghepho abu.
- (23) Dèkèmè ado dèhtōranā kî dècirahmǔ anūadǎ adèhtōranā.
- (24) Dèmèhta Ghepho adèhtōranā.
- (25) Ghepho adèkèǔi dèhtōranā.
- (26) Ghepho adècirahmǔra dèhtōranā.
- (27) Abèkja aphǎhta Ghepho bu htìghepho dèhtōranā.
- (28) Abèkja Ghepho adèdōilenī dèhtōranā.
- (29) Ghepho kî htìghe alewe alǒakhè.

Ghepho amèhta dèhtōranā kòmiti adézô.

57. Ghepho amèhta dèhtōranā kòmiti adézô mî bě dèhtakǎrā akhîagla bètèbènò htǒ do dīplèsǒkhě kǔdu nu. Barasǎ htìghe alǒakhè adě dīplèsǒkhě akhîagla gò phlòtôlô (4) dé akhoacě gè dèmèhtageza dèròhtage athě nò dō, dǒ paliman adézô nu ghepho adèikoikja adèolakô adě kò phlòhtucza tèpwè lōwa adézô.

Dīplēsōkhě Bwēlī Ghepho dēcira hmūra.

Ghepho dēcira hmūra dēdrala akādō.

59. (a) Cabōhtè gè mèhtabò Dīplēsōkhě Bwēlī Ghepho dēcira hmūra anikhĩ gè mèhta bè dēcira hmūra akhahtu dō dè òhlōola abu nu.
- (b) Dēcira hmūra akādō gĩ mĩ bè acabō akālě jo -
- (1) Dēcira hmūra dō dèòhlōola abu.
 - (2) Dèhtōranā adě dēmēdídā akhlōba kò dō do, dēcira dèhmũ dō htīghepho ahlōmò nu. dèhtōrana
 - (3) Dō dēcira abu nu dèhtōranā adě dēdara bage akhwējaja kĩ dēdamò bage akhwējaja tòcò gi nībè anikhĩ.
 - (4) Dèwīdèkě abèkja htīghepho dèzè lò tòcò anikhĩ nu dēmēbimèglè kèbè ò dō dèhtōranā abu nu.
 - (5) Dēcira adèthaèni aũscu mĩ bẽ gi cira akhěba dèhmēla dèbwè nu ga prage bwèdèmè aèhtage anikhĩ lò.
- (c) Dè arā abèkja dēcira dèkèmè dèhtōranā nu dèphlũthere degeba bège gagā dèhmũ athĩ tòcò akho nu nò.
- (d) Bija khěba bōbwè hwāhwā bẽ zè khěba dèkèmè akhě nu abèkja hwā dèhtōranā dèlaglaplo adě dèkèmè gĩ hlĩhtaphlōhta dō, dēcira kò òbè lò. Dèhtōranā adě dēcira kèbènijũ bè dèkèmè lò.
- (e) Bija dèbwèbwè nu dēcira bè akhwējaja ò adě dèkèmè kè dēlĩhta kĩ dēcira bè dèhmũ mĩwī, dēb bāhlò dèhmũ mĩwī, dēcira bètèbènò dēbāplè dèhmũ nu dēcira alle htajĩ ga blakě hwā kèbè cirabège dèhmũ athě tapla be akhlò anikhĩ dèkèmè anu dèdě anikhĩ kè tèbè htôdě kĩ cira kèhta bẽ tapla be nò.
- (f) Ghepho dēcira hmūra nu Ghepho dēcira mōglo adèbedũ mĩ akũdu agrĩ be lò.

Ghepho dècirahmūra aphlũathere.

60. (a) Ghepho Amèhta dèhtôranā nu gîphîni hwă htîlleghepho ahtaďěđò aboahò tòcò aklě bòi mèhta hwă đcia dècira khahtu nu kî dōsa mēđwă kô hwă ghepho adècirahmūra anikhĩ gè mēhtaza tēpwè gè mèi bē dèhtôranā dēđě nu.
- (b) Dècira alleglo dēđě adēbēpha bētēbē nò dēbēdū dēđě đě mî aphlũatere cōglō lō tēpwè bwè bēlōbēkhè tòcò kî Ghepho akēũ adēmē lōcācē akho.
- (c) Dēbēpha ladū kò òbē đđ kî dècira alle kî bija tēpwēpho dècira alle nu. Bija tēpwēpho kî klĩpho adēkēmē kò òplo madō, gi cira bē dēhmũ đđ abēkja bija tēpwēpho allezo abu nu.

Dècira dēhmũ akròabe.

61. (a) Ghepho Amèhta Dèhtôranā gè mēhta hwă Ghepho Dècira Dèhtôranā dō, cò bōhta hwă Ghepho dèciramôglo, Dècira allezo kî udo dècira allezo ga hwă kî zi kii la bē lōwa dècira aphlũathere đđ dèciramôglo kî htđ adola bē dècira dagla bē dagla abu nu..
- (b) Htîlleghepho Ahtaďěđò dēòbēplo tòcò nu kò bōhta hwă bemē adècira dēhmũ akròabe dō, zē mèi za tēpwè ahlōmō.
- (c) Wo olakô tēpwè anjūadđ dècira htē ada htaďěđò bwè adēnibē akhwējaja tòcò nò.
- (d) Đđ dècira akròabe abu nu wò bōhtakđ dècira dēhmũ allezo aò akālějo tòcò nu.
- (1) Ghepho acira dēhmũ allezoglo.
- (2) Allezo klawā tòcò, Htîlleghepho ahtaďěđò Adēòbēplo adècira dēhmũ allezo tòcò.
- (3) Uplo dècira dēhmũ allezo tòcò.
- (e) Ghepho adècira dēhmũ akròabe abu nu dēkēmē tòcò nu -
- (1) Dècira mādō dēbwè lō cira đđ bē aě dècira akròabe kò ò do mĩwĩ,
- (2) Dècira mado dēbwè lō cirara bē dēci dēhmũ tòcò nu dēđđdēhma agò jōla za kò ò tēpwè dō, mēgōnu akhoacē acira kēhta dècira mado kî amēza athihě đoscē anūadđ dèhtôranā tòcò bētēbēnò htīghepho bú kî sascĩ

mocěphědo tòcò òkô kî mēhta hwă bwēciradèpho aboahò
kî cira bēdū akròabe mīwī dēcira nēnǎ adě cira kēhta
tēpwè.

- (3) Dǎ Bwēciradèpho aboahò abu nu amihmuthēmě ka
pakôbè ascipho gudū dègèjè akho abwè (30).
- (f) Ghepho dēcira mado adēhtônāi aladu kò tòò ma nò dō,
dēbēhtībēdǎ dēciramogla kî abēkja dēhmū tòcò abu nu
gīkhǒjakhǒ adēthaèni ò adě abēkja anūadǎ dēcira abu mīwī,
dēdòdèsa adēlagla akròabe abu mīwī aūscu go htophrahǎge za
tēpwè.

Ghepho dēcira himuglo

62. Dǎ dēbòhta dīplēsǒkhě Ghepho dēcira himuglo abu nu dēbòhta
dēcirapho nu adēzadēbla dǎ àò akǎlě tòcò kî dēthihě pēhta bwēcira
ado nu scipho gudū (3) bwě htǎdo àè gudū (5) bwè nu.
- (a) Agī mī bē Bija Bwēli Ghepho bu tòcò bētēbēnò Ghepho
Aikǒikja thǎhtǎtai dēbwè.
- (b) Amēbū dēcira dēhmūdèra (7) dē mītīmīnò bwēthī dēhtōranā
nu Ghepho Aikǒikja lēthihě dēbwè.
- (c) Athī dēdūdēdǎwǎ aliabwī kî amēdīmehma dē dēbwè.

Ghepho dēcira ahimuglo adērōhlě lēhta bwēciradè mado.

63. Dērōhta Ghepho dēcira ahimuglo bwēciradè mado nu acabǎ àò
akǎlě adě nu -
- (a) Ghepho amēhta dēhtōranā kòmiti nu Bija Bwēli Ghepho
Aikǒikja abu adēdòdèsa adēlagla kî Ghepho dēcira himuglo ǎ
kē bē mēhta bē dērōhta bwēcira mado kònmiscio.
- (b) Kònmiscio nu gē dēmēhmemēglo bē Ghepho dēcira himuglo
bwēcira mado amiakhě anikhǎ gē tēhta bē dǎ dīplēsǒkhě
Ghepho amēhta d abu nu.ēhtōranā kòmiti
- (c) Ghepho amēhta dēhtōranā bwè blǎ aklě bwè thǎpu gīpu
adēthaèni kò ò mado Ghepho Akēūi akhodokhǎ gē lēhta bē
bwēcira mado tòcò nu.
- (d) Dērōhta Bwēcira mado aklě àò Ghepho dēcira himuglo abu
nu abē lēhta akhoane dēbwè nu Ghepho Akēūi akhodokhǎ
lēhta bē Dēcira mado.

- (e) Bwè abè alèhta dèciramado dèbwè nu gî mî Htìghe pati bètèbènò aboahò dophopho adèmèpho bètèbènò amèdè dèbwè kò dò do, bẽ zè bẽ lèhtabè dèciramado taplakhă lǎ zè hèhta kěbè abèkja htìghe pati bètèbènò aboahò bwèpho bètèbènò dèmèpho adèmè.

Dècira himuglo alleaklè.

64. Gè bẽlă bẽ Ghepho dècira himuglo đở dèòcoòglo kî gè mè kèhtaza dèmè adèthîrî anikhĩ đở Bija Bwèlî Ghepho abu alleaklè dokhlokhlo nu.

Dèlèhta dèciramado tòcò.

65. Đở Ghepho dècira adèhtôranā abu, dèhtôranā aklèthoỏ abu dèlèhta dèciramadopho tòcò adỏadò mî acbỏ àò akălè nu -
- (a) Bwè amèiai dèhtôranā adèmè tòcò.
 - (b) Bwèciramado alenĩ CDM abu tòcò.
 - (c) Htìlleghepho Bwèahtadẻdỏ dèòbẻplo lèla abija tòcò nu.

Dèciramado aẻezô

66. (a) Dèciramado aẻezô mî đả đỉplẻsỏkhẻ akhĩ kủdu hwả nu.
- (b) Dèciramado gi thỉ bẻ dèmè abu nu mỉwỉ, dẻòscỏodhma akhoacẻ dèmè kẻhtage dèmè nỏ mỉwỉ, zẻ khẻbả dẻkẻmẻ akhoacẻ zẻ bija lẻla hmải cẻ cabỏ zẻ dẻcira acoaca dẻpẻhtage nỏ mỉwỉ, bia hmảlaigẻ cẻ gỏnu akhoacẻ adẻ gỏ rôhtablỏgẻbẻ bwèciramado athẻ dẻbwẻ.

Ghepho dẻcirahimuglo adẻcira aphlủathẻ.

67. Ghepho dẻcirahimuglo mî Ghepho dẻcira aphlủathẻ ahtajỉ gudu kỉ zẻ dẻcira akhwẻaja tòcò mỉ acabỏ àò akălẻ tòcò jo.
- (a) akhwỉplo/ bwẻkhwỉdo dopho kỉ dopho tòcò abẻkja dẻra hlẻ lỏwa aphỉhta dẻhmủ tòcò.
 - (b) Dẻdahlỏ dẻhmủdẻra tòcò.
 - (c) Dẻcira dẻhmủ ahi dawa kỉ dawa íbage lỏwa dẻhmủdẻra tòcò.
 - (d) Ghepho abu abẻkja dẻ amỏ rả hlẻ lỏwa đở đỉplẻsỏkhẻ dẻciraphame awỉakẻ tòcò.

- (e) Sophrō cèbōi awiakě tòcò.
- (f) Dèhtaděđò abu dèhǒa hlè lōwa dèhmǔdèra.

Dèllezo klwaŵa adǒadò abu dècirahi tòcò kî dècirahi akălě tòcò dècira ǎ dèhmǔ aphiŵathere.

68. Dèllezo klwaŵa adǒadò abu dècirahi tòcò kî dècirahi akălě tòcò ǎ dècira dèhmǔ aphiŵathere nu kèbè ila bè Ghepho adècira dèhtōranā adě lò.

Dèbǎhlô akhwèaja.

69. Dǒ dègomola dòlò adèkèmè tòcò akhlǒ Bwècirawebrādo tòcò tèbè cwi bè dèhmǔ be nò.

Dèwokhai Bwècirawebrado tòcò.

70. Bě dīplēsōkhě akhî dǒ dèphîdèmè htè abèkja dèhmǔ tòcò aklě dècirawebrādo tòcò anikhĩ dèthîdèhlēmè adèbèhjǒ kî dèwobikārāi anikhĩ Ghepho aikōikja kèbè phîbè dèwokārāi adèmè tòcò nu.

Dèbēla aglo bu ară. (General Provision)

Dīplēsōkhě dēcīraphame ađezô.

71. Ghepho dīplēsōkhě dēcīraphame ađezô mī htō dēhtađēđò akhīagla phlōtôlô nu.

Dēphīni dīplēsōkhě adēcīraphame adēhmemēglo.

72. (a) Bija Bwēlī Ghepho aikōikja dīplēsōkhě dēcīraphame tòcò nu gē mēhmēmēglokō cē đō Ghepho aikōikja abu nu.

(b) Ghepho adīaplēsōkhě adēcīraphame tòcò nu gī phīnībē we Ghepho ahtađēđò aboahò tòcò, dēhtađēđòpho lōcācē panīkō dēladeplo abu dēmēhmēlagla taplabe. Dēphīni hwă dēmēhmēmēglo anu dini phlō ahlōmō gò sòthōi mēiza tēpwē.

Dēprage kī dēmēhmēmēglo Dīplēsōkhě dēcīraphame tòcò nu.

73. Ga thaē prage plohtūge bēmē Ghepho dīplēsōkhě dēcīraphame adēbēpha domomo dō, gī phīni bēwē Ghepho adēikoikja tòcò aplē đōsalagla hwă kī bwē 75 gējēkho tocò adēmēhmelagla.

Dēbōhta Kōnmiscio tòcò.

74. Cabōhtē gē mēi thēbwethēlī kēhtabō Dīplēsōkhě Bija Bwēlī Ghepho gōlōgele adēhtōranā tòcò anikhī gi nībēwē Ghepho Aikōikja adēhnējō abu Ghepho dēkēūi akhodokhī mēhtaza wē kōmiscio tòcò aò akālē tòcò jo nu.

(a) Bwē adēnībē akhwējaja kōmiscī.

(b) Amihmu kī Bicsēleze alōaakhē Kōmiscī.

(c) Dēdiōsai Bwē sēphro dēđo alōakhē kōmiscī.

Abēkja Dēlēđīhtī hōhtē adēdrala.

75. Bija Bwēlī Ghepho adēkēūi dēlēđīhtī hōhtē muglō nu g hwe hwă dēhtōranā athwē nu Ghepho Aikōikja gēmēhme bōībē. Dēlēđīhtī Hōhtēadēdrala tòcò kē bē mēhmēmēglo hwă nu Ghepho aikōikja kī dīplēsōkhě Ghepho amēhta dēhtōranā, Ghepho akēūi, Ghepho adēcira amōmotòcò gō lōkōmēi bē.

Dèbākhlē akhî dèciraphame tòcò.

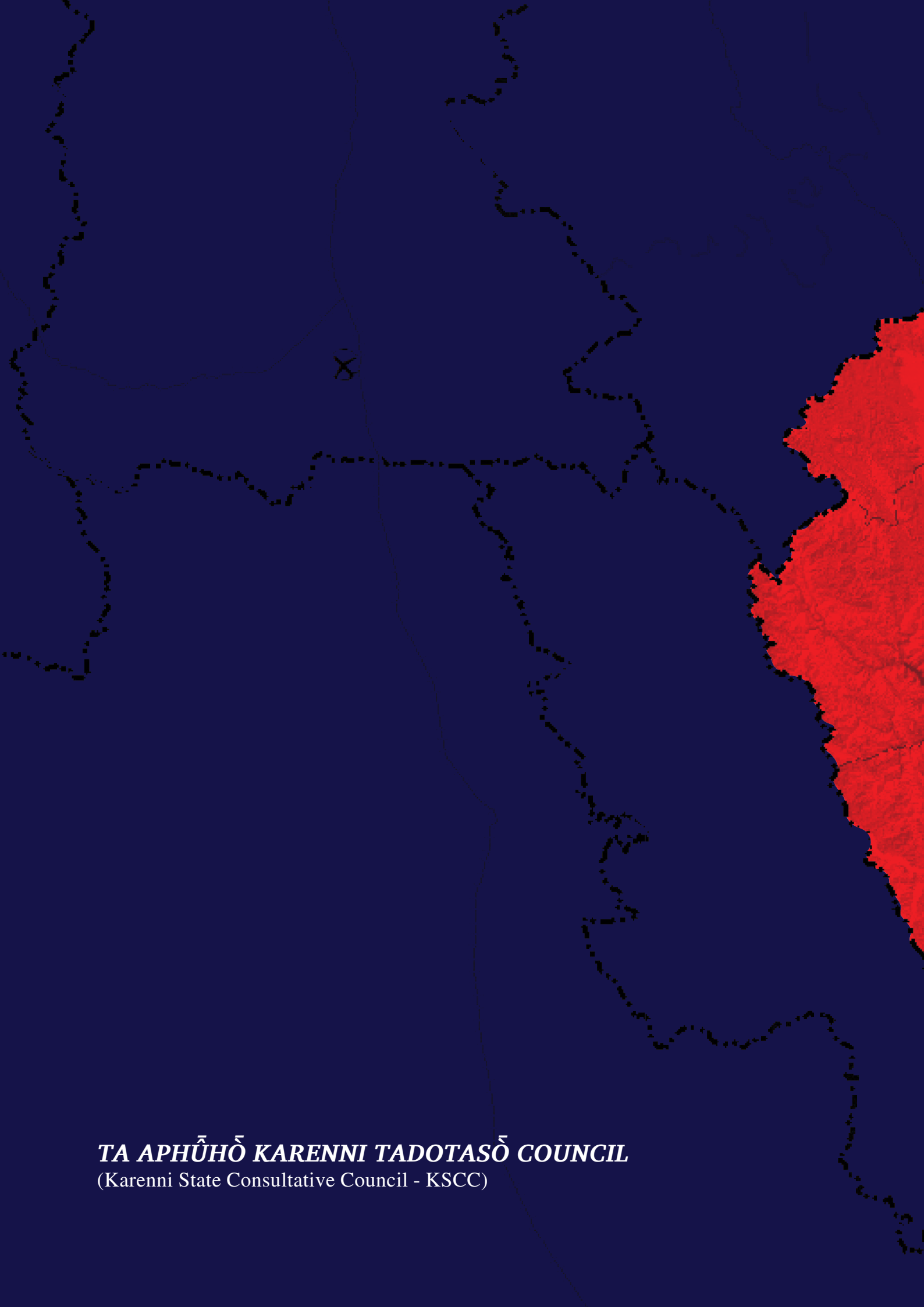
76. (a) Dīplēsōkhě akhî gò phlòtôlô hwă dèbākhlē anikhĩ Dèlaglaplo dèhtōranā kadō kè bēbōhtabō nu kī dēpradolò kò bōhta dèbākhlē akhî acōja anikhĩ kè bē bōhta bē Kòmiti dèdē.
- (b) Dīplēsōkhě gò phlòtôlô lò kī Bija Bwèli Ghepho aikōikja gò bōthihě kō htè Ghepho adèciraphame tòcò bēphrakě htō nu.

Dèmèphīhtarāhta dīplēsōkhě dèciraphame tòcò.

77. Aōnī kō Bija Bwèlī Ghepho aikōikja abu tòcò nu acabō Ghepho dīplēsōkhě dèciraphame ò adě zè gēmèkō pēhtazōhtabē Ghepho adēmōnibē đwă, Demokreci kī dēui lage dō ane adēmè tòcò nu.
78. Dèmèlagla Ghepho dōplēsōkhě dèciraphame hnīnò nu Ghepho aikōikja bōhta aě Ghepho Kēui kòmiti kī htīghepho adēmèpho kòmiti tòcò nu gè mēhmēmèglo hwă Ghepho dīplēsōkhě dèciraphame anu dini lò nu cò ò bē Ghepho dèkēui akālē.
- (a) Aōnī Bija Bwèlī Ghepho aikōikja nu aōhta dīplēsōkhě akhî aboahò gō bohò nu bē lôkômèkô bē Bija Bwèlī Ghepho dīplēsōkhě dèciraphame tòcò nu.,
- (b) Aò nī Ghepho aikōikja abu htè Dèhtadēdò aboahò bētēbēnò abpahò gō aboahò nu gō lôkômèkô bē dīplēsōkhě dèciraphame tòcò nu.
80. èsōkhě dèciraphame tòcò nu akèbè mèi kō dā dèhtadēdò akhî htōdo Klīsathīnī kūdu akhî nu.

*Designed by Ying Tzarm
May 2023*

TA APHŨHŌ KARENNI TADOTASŌ COUNCIL
(Karenni State Consultative Council - KSCC)